

**Konkurs Historyczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2020/2021**

Etap szkolny

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. Masz do rozwiązania 30 zadań.
2. Zadania 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30 to zadania zamknięte. Każde zawiera **4 odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz krzyżykiem. Za każde z tych zadań możesz zdobyć 1 punkt.
3. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź **obwiedź** i zaznacz poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.
4. **Zadania 1, 4, 7, 11, 14, 27 to zadania otwarte**. Odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie w arkuszu testu. Liczbę punktów, które możesz zdobyć za te zadania zapisano przy zadaniu.
5. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **35 punktów**.
6. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
7. Pisz tylko długopisem/piórem; nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
8. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
9. Czas rozwiązywania zadań: **60 minut**.

Powodzenia!

1. Podaj nazwę kontynentu, gdzie najwcześniej, około 4 mln. lat temu, pojawili się pierwsi przodkowie człowieka [1 pkt.]

.....

2. Pliniusz Starszy w „Historii naturalnej” opisywał zmiany wysokości wody w pewnej rzece. Wskaż poprawne wyjaśnienie podkreślonego fragmentu źródła historycznego. [1 pkt.]

Wysokość wody na 12 łokci zapowiada głód, przy 13 łokciach grozi niedostatek, 14 łokci przynosi radość, przy wysokości 15 łokci zapewniony jest dobrobyt, 16 łokci jest zapowiedzią używania.

A – oznaczało to, że w Nilu będzie za mało wody by nawodnić pola uprawne.

B – oznaczało to, że kupcy z Sumeru i Babilonii nie będą mogli popłynąć z towarami na M. Śródziemne.

C – oznaczało to niszczycielską powódź w Egipcie.

D – oznaczało to, że nawodnione pola uprawne Palestyny nie wyżywią mieszkańców tego kraju.

3. Wskaż, która kolumna odpowiada stylowi korynckiemu z czasów starożytnej Grecji [1 pkt.].

A

B

C

A –

B –

C –

D – żadna z nich nie odpowiada stylowi korynckiemu z czasów starożytnej Grecji.

4. Podaj poprawną definicję pojęcia romanizacja [2 pkt.].

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Wskaż, który z obszarów Arabowie podbili najpóźniej [1 pkt.]

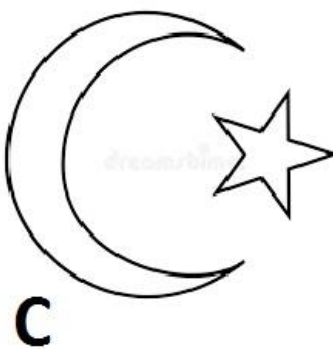
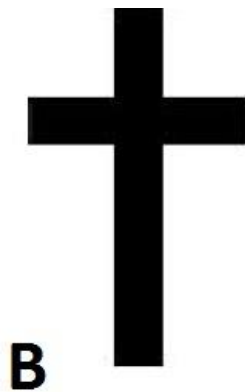
A – Syria.

B – Persja.

C – Płw. Iberyjski.

D – Płw. Bałkański.

6. Wskaż, który z poniżej zaprezentowanych symboli odnosi się do kościoła prawosławnego, wyodrębnionego ostatecznie po wielkiej schizmie wschodniej w 1054 r. [1 pkt.]

-

The map illustrates the territorial divisions of Poland in the 14th century. It shows the following regions and their boundaries:

- Neighboring Regions:**
 - MORZE BAŁTYCKIE** (Baltic Sea) to the north.
 - LITWA** (Lithuania) to the northeast.
 - PAŃSTWO ZAKONU KRZYŻACKIEGO** (Teutonic Order State) to the north.
 - BRANDENBURGIA** to the west.
 - KROLESTWO CZESKIE** (Czech Kingdom) to the southwest.
 - KROLESTWO WĘGIERSKIE** (Hungarian Kingdom) to the south.
 - KSIĘSTWA RUSKIE** (Rus' Principalities) to the southeast.
- Polish Territories:**
 - POMORZE ZACHODNIE** (Western Pomerania) and **POMORZE GDAŃSKIE** (Gdańsk Pomerania) in the north.
 - ZIEMIA CHELMIŃSKA** (Chełmno Land) and **ZIEMIA DOBRZYŃSKA** (Dobrzyń Land) in the north-central region.
 - MAZOWSZE** (Mazovia) in the east-central region.
 - ZIEMIA ŁĘCZYŃSKA** (Łęczyża Land) and **ZIEMIA SIERADZKA** (Sieradz Land) in the central region.
 - ZIEMIA KRAKOWSKA** (Cracow Land) in the south-central region.
 - ZIEMIA SANDOMIERSKA** (Sandomierz Land) in the southeast.
 - ZIEMIA OŚWIĘCIMSKA** (Oświęcim Land) in the south.
 - ZIEMIA GŁOGOWSKA** (Głogów Land) and **ZIEMIA LEGNICKA** (Legnica Land) in the southwest.
 - ZIEMIA WROCŁAWSKA** (Wrocław Land) in the southwest.
 - ZIEMIA RACIBORSKO-OPOLSKA** (Raciborsko-Opole Land) in the southwest.
 - ZIEMIA GŹNIEŹNENSKO-KALISKA** (Gnieźno-Kalisz Land) in the central-western region.
- Boundaries:**
 - granie państwa** (state boundaries) are shown as solid lines.
 - granie dzielnic** (provincial boundaries) are shown as dashed lines.
 - granie ziem** (land boundaries) are shown as dotted lines.
- Legend:**
 - ziemie utracone w XIII w. i na początku XIV w.** (lands lost in the 13th century and at the beginning of the 14th century) are indicated by hatched areas.
- Scale:** 0 to 100 km.

- A – wojny toczone przez Polskę w XIII i XIV w.
- B – Polska w okresie rozbicia dzielnicowego.
- C – ziemie polskie podbite przez Mieszka I.
- D – Królestwo Polskie w 1025 r.

9. Wskaż nazwę przywileju, jaki w poniższym tekście źródłowym został nadany Krakowowi.

[1 pkt.]

My Władysław z bożej łaski książę krakowski, sandomierski, łęczycki i kujawski wiadomym czynimy wszystkim, którzy niniejszy list oglądać będą, że starając się o pożytki i korzyści miasta naszego Krakowa, [...] Chcemy także i obiecujemy, aby wszyscy kupcy z jakichkolwiek rejonów i krajów z towarami do rzeczonoego miasta przybywający wszystkie ich przedmioty handlu lub towary mogli gościom obcym lub jakimkolwiek innym kupującym sprzedawać, wyjąwszy tylko miedź, która jeśli byłaby sprowadzana z Węgier lub ze Sącza, lub jakichkolwiek innych rejonów, krajów lub miejsc, nie żadnemu obcemu, lecz tylko mieszczanom krakowskim powinna być sprzedawana, a rzeczeni kupcy w żaden sposób, jak tylko rzeczy i towary sprzedawszy, przez wspomniane nasze miasto Kraków niech się przejeżdżać nie ośmielają. Następnie dodajemy, aby wyżej wymienieni kupcy z Węgier lub ze Sącza, lub jakichkolwiek innych miejsc z miedzią i innymi towarami ku Toruniowi pływać po wodach, ani ich w kraju rozprowadzać nie śmieli, jeśli przedtem wymieniona miedź i towary do Krakowa sprowadzone nie zostały złożone na składzie i tamże naszym mieszczanom krakowskim sprzedane, jak wyżej zostało to wyrażone.

- A – immunitet sądowy.
- B – prawo handlu.
- C – przywilej podatkowy.
- D – prawo składu.

10. Wskaż, które państwo istniejące w XI-wiecznej Europie, **nie powstało** na ziemiach należących w starożytności do Cesarstwa Rzymskiego. [1 pkt.]

- A – Królestwo Francji.
- B – Królestwo Anglii.
- C – Kalifat Kordoby.
- D – Królestwo Polski.

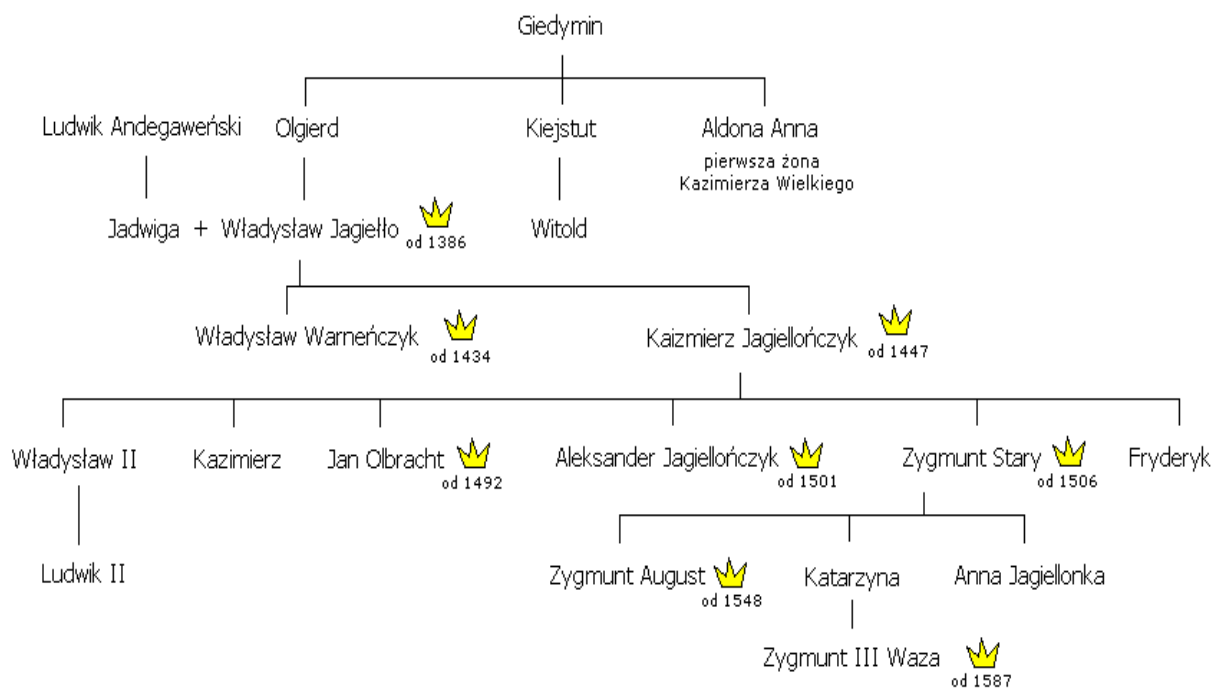
11. Podaj dwa sukcesy Polski związane z panowaniem Kazimierza Wielkiego. [2 pkt.]

.....

.....

.....

12. Dokonaj analizy poniższego drzewa genealogicznego Jagiellonów i wskaż, kto był dziadkiem Fryderyka brata króla Węgier Władysława II Jagiellończyka. [1 pkt.]

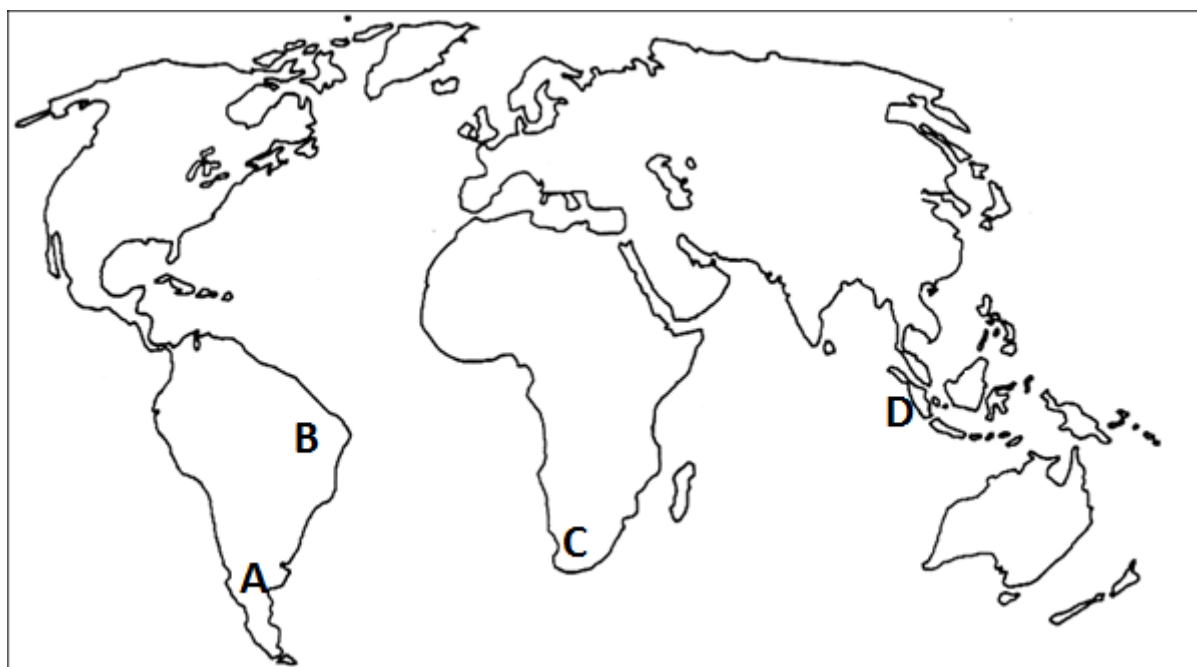
- A – Władysław Jagiełło.
B – Zygmunt III Waza.
C – Olgierd.
D – Ludwik Andegaweński.

13. Wskaż, kogo w nowożytnej Europie nazywano mecenasami. [1 pkt.]

- A – ludzi, którzy byli wykształceni w dziedzinie ekonomii, zwłaszcza w obrocie monetami.
B – ludzi, którzy studiowali prawo na ówczesnych uniwersytetach.
C – ludzi, którzy opiekowali się artystami, płacąc im za ich dzieła.
D – tak nazywano Arabów, którzy w wyniku rekonkwisty musieli opuścić Płw. Iberyjski.

14. Odnowie kościoła katolickiego po reformacji miało służyć także założenie przez Ignacego Loyolę nowego zakonu. Podaj jego nazwę. [1 pkt.]

15. Wskaż, którą literą na poniższej mapie świata zaznaczono miejsce, gdzie znajdowały się nowożytne kolonie hiszpańskie. [1 pkt.]

A –

B –

C –

D –

16. Dokonaj analizy poniższej tabeli i wskaż, w którym wieku liczba ludności na obszarze Niemiec przewyższyła liczbę ludności na terenie Włoch o ponad 1 mln. [1 pkt.].

Lata	Polska		Włochy		Francja		Niemcy		W. Brytania ^a		Rosja ^b	
	ludność											
	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²	w mln	na 1 km ²
1000	1,25	5	7,0	24	9,0	17	5,4	10	2,5	8	8,5	2
1350	2,0 ^c	8	8,0	28	15,0	28	8,5	16	3,3	11	12,0	2
1500	3,4 ^d	13	11,0	38	15,5	29	10,8	20	5,0	16	15,1	3
1650	11,0	11	12,3	43	18,8	35	10,3	19	6,6	21	18,3	4
1772	14,0 ^e	19	16,7	58	24,1	45	20,0	37	12,2	39	29,0	6

- A – XIV w.
- B – VIII w.
- C – XVII w.
- D – XVIII w.

17. Wskaż, który z polskich wodzów walczył z sukcesami przeciw Kozakom w powstaniu Chmielnickiego. [1 pkt.].

- A – Książę Jeremi Wiśniowiecki.
- B – Hetman Jan Karol Chodkiewicz.
- C – Książę Józef Poniatowski.
- D – Hetman Stanisław Żółkiewski.

18. Dokonaj analizy poniższego tekstu źródłowego i wskaż, który z wymienionych władców był jego autorem. [1 pkt.].

Instrukcja, którą administracja okręgu zajętego w Polsce przez dwór wiedeński [...] świadczy wyraźnie, że dwór wiedeński uważa te nabytki za trwale przyłączone do korony węgierskiej [...]. W związku z tym doszedłem do przekonania, że będzie najlepiej, jeśli Rosja i ja skorzystamy również z tej koniunktury i naśladowując przykład dworu wiedeńskiego zabezpieczymy też nasze interesy, osiągając pewne realne korzyści. Wydaje mi się rzeczą obojętną dla Rosji, jaką drogą otrzyma odszkodowanie, które jej się słusznie należy za koszty poniesione w wojnie z Turcją. Ponieważ wojna ta wybuchła wyłącznie z powodu sprawy polskiej, nie widzę, dlaczego nie miałaby na jej granicach szukać tego wyrównania. Co do mnie nie chciałbym, by przewaga znalazła się po stronie Austrii. Nie mógłbym sobie więc od-mówić zajęcia w ten sam sposób niektórych części Polski. Będzie to dla mnie ekwiwalentem za subsydia oraz straty i szkody poniesione przeze mnie również w tej wojnie.

- A – Fryderyk II.
- B – Katarzyna II.
- C – Józef I.
- D – Ludwik XIV.

19. Wskaż wydarzenie **naipóźniejsze**. [1 pkt.].

- A – Drugi rozbiór Polski.
- B – uchwalenie Konstytucji Trzeciego Maja.
- C – koronacja Stanisława Augusta Poniatowskiego na króla Polski.
- D – zakończenie walk w konfederacji barskiej.

20. Poniższa karykatura przedstawia koniec kariery politycznej pewnego europejskiego władcy. Wskaż, którego władcy to dotyczy. [1 pkt.].

- A – króla Włoch Emmanuela I.
- B – cara Aleksandra I.
- C – cesarza Napoleona I (Bonaparte).
- D – księcia Józefa Poniatowskiego.

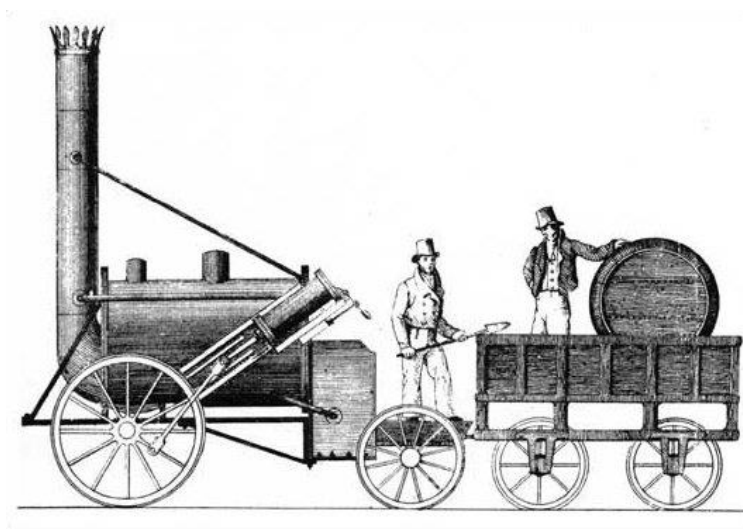
21. Wskaż, którego z polskich twórców początku XIX w. zaliczamy do narodowych wieszczów, tworzących ówczesnie najwybitniejsze utwory literackie. [1 pkt.].

- A – Juliusz Słowacki.
- B – Fryderyk Chopin.
- C – Stanisław Moniuszko.
- D – Joachim Lelewel.

22. Wskaż, co **nie było** jedną z przyczyn powstania styczniowego. [1 pkt.].

- A – branka, czyli przymusowy pobór Polaków do wojska rosyjskiego.
- B – klęska Rosji w wojnie z Japonią.
- C – rozbudzenie patriotyczne w Królestwie Polskim w początkach lat sześćdziesiątych XIX w. przejawiające się licznymi manifestacjami i powstaniem organizacji białych i czerwonych.
- D – brak poparcia przez Polaków dla polityki Aleksandra Wielopolskiego.

23. Poniżej rycina przedstawia słynną „Rakietę” Georga Stephensona. Wskaż, czym był ten wynalazek. [1 pkt.].

- A – pierwowzorem pompy napędzanej maszyną parową.
- B – pierwowzorem samochodu.
- C – najnowocześniejszym ówczesnie parowozem.
- D – turbiną parową służącą do produkcji prądu galwanicznego.

24. Wskaż, która XIX-wieczna ideologia postulowała ograniczenie władzy panujących poprzez wprowadzenie konstytucji i rozszerzenie kompetencji parlamentu, nadanie szerszym kręgom społeczeństwa praw wyborczych, zagwarantowanie przestrzegania praw obywatelskich i politycznych, ograniczeniu pozycji warstw arystokratycznych oraz dążenie do zachowania wolnego rynku i handlu. [1 pkt.].

- A – liberalizm.
- B – socjalizm.
- C – konserwatyzm.
- D – nacjonalizm.

25. Wskaż wydarzenie **naipóźniejsze**. [1 pkt.].

- A – krwawa niedziela w Petersburgu.
- B – zamach w Sarajewie na arcyksięcia Ferdynanda.
- C – powstanie trójprzymierza.
- D – wynalezienie samolotu.

26. Wskaż, kiedy powstała pieśń, której pierwsza zwrotka została zaprezentowana poniżej. [1 pkt.].

*Legiony to żołnierska nuta,
Legiony to ofiarny stos,
Legiony to żołnierska buta,
Legiony to straceńców los!*

- A – podczas walk wojsk gen. Jana Henryka Dąbrowskiego we Włoszech.
- B – podczas powstania listopadowego.
- C – podczas I wojny światowej.
- D – podczas wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r.

27. Wymień trzy państwa, które sąsiadowały z II Rzeczpospolitą w okresie międzywojennym. [3 pkt.].

.....

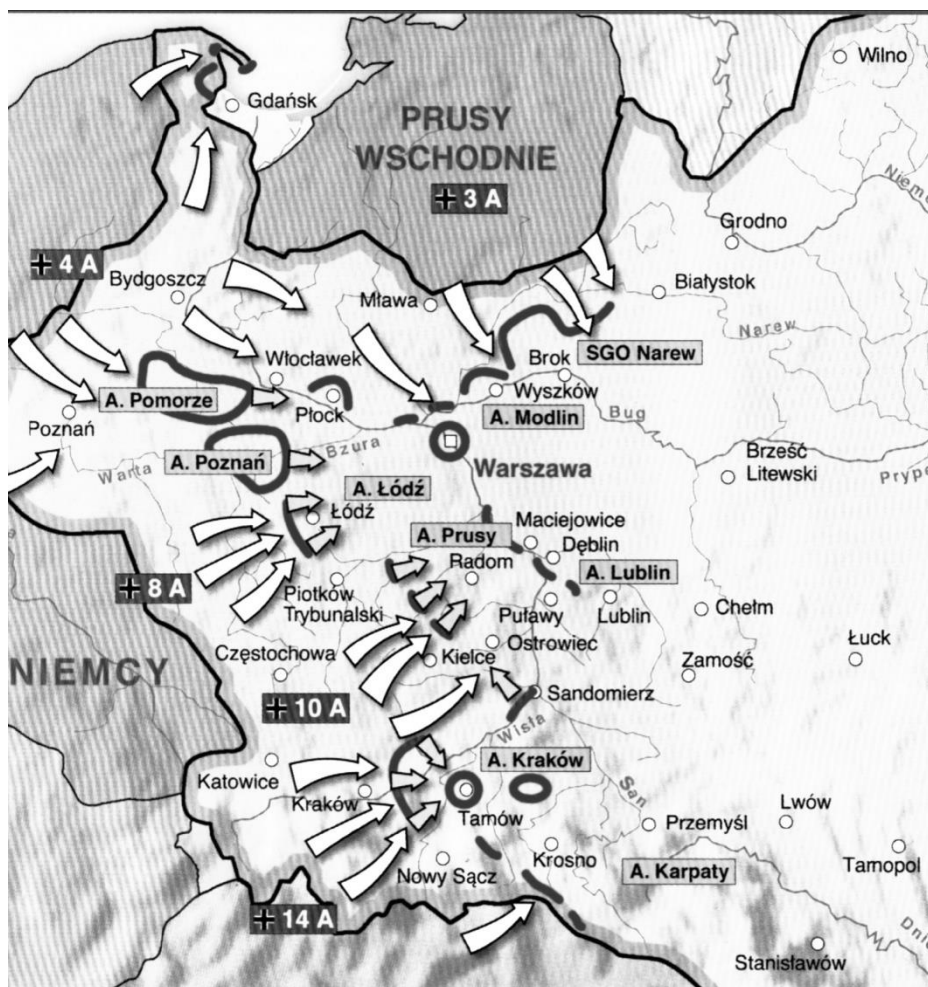
.....

.....

28. Wskaż, poprawną definicję dekolonizacji. [1 pkt.].

- A – walka państw europejskich o kolonie, mająca miejsce na przełomie XIX i XX w.
- B – proces mający miejsce po II wojnie światowej, polegający na uniezależnianiu się kolonii od metropolii i powstawaniu niepodległych państw.
- C – polityka Niemiec hitlerowskich polegająca na zwalczaniu kolonializmu brytyjskiego i francuskiego.
- D – to inaczej depopulacja, zjawisko mające miejsce w drugiej połowie XX w., polegające zmniejszaniu się liczby ludzi w tzw. trzecim świecie.

29. Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy. [1 pkt.].

A – bitwa warszawska w sierpniu 1920 r.

B – wojna obronna Polski w 1939 r. (sytuacja ok. 6 IX 1939 r.).

C – wkroczenie wojsk Armii Czerwonej do Polski w dniu 17 IX 1939 r.

D – atak Niemiec na Polskę w dniu 1 IX 1939 r.

30. Wskaż, w którym polskim mieście miały miejsce antykomunistyczne manifestacje i walki uliczne w dniach 28-30 czerwca 1956 r. [1 pkt.].

A – Szczecin.

B – Gdańsk.

C – Warszawa.

D – Poznań.